

Røgen - Farre Lokalhistoriske Forening

Aarsskrift 2015

1. Del

Røgen Farre Lokalhistoriske Forening har lokaler i Farre
Forsamlingshus, på Vandværksvej.

Mail: rf.lokalhistorie@pc.dk

Arkivet holder åben hver mandag fra kl. 19.00 til kl. 21.00

Formand:	Lars Hegndal Mail: larsmarie@jubii.dk	86 96 84 01
Næstformand:	Ulla Eriksen Mail: ullaeriksen@gefiberpost.dk	21 27 67 82
Sekretær/ Redaktør:	Birgit Bach Mail: tagebach@adslhome.dk	21 84 09 45
Kasserer:	Carsten Jensen Mail: cajensen@deloitte.dk	21 73 75 39
Bestyrelses medlem:	Ole Jensen Mail: veragreve@gefiber.dk	86 96 81 61
	Leif Andersen Mail: bente-leif@os.dk	86 96 90 45
	Niels Byriel Mail: nielsbyriel@gmail.com	30 69 56 66

Eventuelle besøgende uden for åbningstiden, er velkommen til at kontakte et af bestyrelsesmedlemmerne. Vi kommer gerne og åbner.

Indholdsfortegnelse 2015 1. del	Side
Hvad rører sig i Røgen - Sporup sogn år 1865	10
Farre Turistbusser	14
Artikel om Caroline Henriette Jensen - Thora Esche	
Emilie Nina Bache - Sophie Alexandra Bache	28
Fortsætter i 2. del på side 4	
2. del:	
Fortsat artikel om Caroline Henriette Jensen - Thora Esche	
Emilie Nina Bache - Sophie Alexandra Bache	04
In memoriam - Arne Lambertsen	21
Sølvstengårdens historie	26
Niels Peter Nielsen, Sølvstengården. Fortæller om sin far Christian Peder Nielsen	33

Indholdsfortegnelse 2014	Side
Hvad rører sig i Røgen - Sporup sogn år 1864	10
"Politisk Lommebog til Hvermands brug i daglige forefaldende Håndteringer, samt modebog"	21
Giftmord i Farre	22
Carl Rømer Bache	30
Fra "folkelige Saaskrifter for By og Land" 1877-1879	
Middel mod Hugormbid	66
Farre overbefolkes af storke - af træ	67

Indholdsfortegnelse 2013	Side
Hvad sker der i Røgen i 1863	10
Dannebrogssordenens Hæderstegn	16
Dannebrogsmanden Peder Christian Sørensen	17
Historien om Anton Marius Jensen, der grl. Farre Møbelfabrik	23
Røgen Forsamlingshus	41
Semine Jørgensen og Niels Laursen, Røgen	59

Indholdsfortegnelse 2012	Side
Hvad rørte der sig i Røgen – Sporup sogne, år 1862	09
Skolehistorien i Farre 1939	22
Erindringer for mejeri og landbrugsliv i stenalderen	30

En rejse fra København til Salt Lake City i 1865	37
Klintrup Vestergård, Røgen	44
Slægten på Klintrup Vestergård	45
Gjern-erne i Klintrup	49
Mindetale	50
Signe Gjærns 50 års fødselsdag i 1975	55

Indholdsfortegnelse 2011 **Side**

Hvad rørte der sig i Røgen – Sporup sogne, år 1861	09
Pind'erne i Oustrup Gaarde	17
Kalkmøller?	35
Naar det regner på Præsten	45
Livet på landet omkring 1926	49

Indholdsfortegnelse 2010 **Side**

20 års jubilæum	09
En stor sorg og et stort savn	11
Farre bageri, Gl. Skanderborgvej 119	14
- Carsten Munk fortæller, om det at have en opvækst som "bagerdreng" i Farre:	15
Høstgilde i ældre tid	19
10 dødfødte børn	23
Byen var vores reservat	27
- Byen som reservat	27
- Arbejdsliv gav børneliv	29
- Et frit børneliv	31
- Lege og aktiviteter	32
- Årets højtider	35
- Julstræsfesten	35
- Nytårsaften	36
- Fastelavnsfesten	37
- Sportsfesten	38
- Opbrud og forandring	39
Potteskår, Skjørringvej	41
Børnene leger	45
Gamle billeder fra Røgen og Farre	50

Indholdsfortegnelse 2009	Side
Historien om en platte	13
Jens Peter Villumsen levnedssbeskrivelse	19
Arbejdskalender for landhusmøderne	25
Bronzealderen	31
Detektorsøgning ved Oustrupgård	36
Boet efter madame Hansen	41
Barselsskikke i gammel tid	49
Vanskelige fødsler i Røgen og Sporup Sogne i 1805-1812	54
Falder i 3-årskrigen	63
Dramatiske brande i Farre	67
Holger Pind - Arkitekten fra Røgen	73

Indholdsfortegnelse 2008	Side
Faldet i 3 års krigen	11
Færdselsregler 1915	17
Fæstebonden, Thøger Nielsen, Røgen Sogn	19
Gamle Skaffervers	31
Slægten Bjørn	33
Mit ophav	45
Om runestenen i Sporup Kirke	56
Murer Søren Klintrup	58
Jagtreger	62
Kirkegården	64
For 100 år siden	68

Indholdsfortegnelse 2007	Side
Af troldsmændsbogen "Cyprianus"	9
Grænsekommandoen	14
Oksbøllejren	20
Til Kongen	22
Jens Stolde Pedersen, Skjørringvej 75, Farre hede	26
Strafferammer efter straffelovene: 1683—1866	28
For 100 år siden	33
Drengen i Røgen præstegård	42
Hr. Søren Ottosen Grønbech, Røgen præstegård	44
Hvor blev hun af?	51

Indholdsfortegnelse 2006	Side
Find din slægt, og gør den levende	8
Sognedegnen der druknede i Farre bæk	10
Med skolen i København	14
Elværker	20
Da Farre Hede fik elektricitet	23
For hundrede år siden	28
Lykkehuset, Røgen mark	36

Indholdsfortegnelse 2005	Side
Farre Savværk	7
Boligudstyknig på Højagervej	14
Den afsindige Jens Troelsen i Farre	19
Ulvejagter	24
Svin i byerne	27
Mejeriet "Skytsbjerg's" 75 års jubilæum	30
Dannebrogsmænd.	42
Lidt om vask.	46
Landmandens forårsarbejde	48
Tyendeforholdet i vor tid.	50

Indholdsfortegnelse 2004	Side
Forord	7
Ildebrand i Lyngby i 1764	8
Sommerferie af Johanne Jensen	12
Min konfirmation af Johanne Jensen	16
Min barndom af Morten Peder Carlsen	20
En københavnerdrengs oplevelser	36

Indholdsfortegnelse 2003	Side
Natmænd / rakkere	7
Den forældreløse Granslevpige	19
Oversigtstavle	30
En beretning om Jens i engen	32
Aksel Petersen, Farre	37
Min Skoletid	44

Da en 100 kroneseddel forslog noget	50
Portræt af Sporup Kirke	52

Indholdsfortegnelse 2002 **Side**

Forord	7
Anker Jensen fortæller	8
Lynbrand i Farre	16
Wistoft og hans forgænger	21
Fugleskydning	22
50 år som vognmand	25
Johanne Grøn	29
Luthers Minde Farre Loge	30
Drikkevaner i det 16. århundrede	30
Tilbageblik i det gamle Røgen Sogns historie	34
Fattiges kår i 1840	38
Fattighus i Farre	42
Brev fra Greven	43
Nyt fattighus i Røgen	45
Haven gennem tiderne	47

Indholdsfortegnelse 2001 **Side**

Anders Bondes slægt	7
Sejer Andersen Bonde	11
Anders Bondes slægt, anden del	17
To koner	24
1891 i dagbogen	30
Hovedgården Farregård, anden del	31
Køer er ikke bare malkemaskiner	36
En spøgelseshistorie	36
Mads Muurmester i Farre	37
Vådeskud på Valborgaften	48
Og så til noget helt andet	50

Indholdsfortegnelse 2000 **Side**

Skifte efter Mickel Andersen Gjesager, Klintrup Vestergård 1817	7
Vandløbssagen i Røgen-Sporup kommune	17
Drengestreger	20
Provst Johan Jessen og hans sønderjyske afstamning	21
Gjern herreds tingbog, Farre Bys vide	24
En 16-årig fæstemø fra Farre	26
Jørgen Greisen til Løvskovlund i Farre	37
Udviklingen i skolerne Almue-undervisning-skoler	42
Mormonerne fra Damagergård i Farre	51

Hvad rører sig i Røgen – Sporup sogn år 1865

1865 den 10 februar var der sogneforstanderskabsmøde, ved hvilket efter en skrivelse fra amtet, blev foretaget udnævnelse af en valgmand for pastoratet, ved forestående valg på amtsrådsmedlemmer for den større halvdel, hertil blev valgt sogneforstander gdr. Jens Andersen i Lyngby.

Under 30. marts 1865 modtoges et cirkulære fra Birkekontoret i Hammel af 18. marts, og som afsendtes til Sporup med posten – således lydende: Skanderborg amt har under den 14. dennes, tilskrevet mig således: Ved sidste møde henstillede Rådet til amtet, at foranledige en revision af de nu for flere år siden bestemte sognefoged lønninger, og mulig for Fonden ved eventuel nedsættelse, enten ved overenskomst eller i tilfælde af skifte af disse bestillingsmænd, af hensyn som efter tidsforholdene og Amtsfondens status, og forholdene her i amtet måtte findes berettiget. Ved at anbefale denne sag til Birkedommerens gode forsorg udbedes såvel forstanderskabernes, som sognefogdernes erklæringer indhentet og indsendt med deres mulige ytringer. Det bemærkes, at på regulativerne findes opført:

Hammel sogn 55 Rd.
Voldby sogn 40 Rd.
Sporup sogn 40 Rd.

Søby sogn 35 Rd.
Røgen sogn 35 Rd.
Skorup sogn 30 Rd.

Herover udbedes sogneforstandernes erklæringer snarest muligt.

1865 den 10. maj var sogneforstanderskabsmøde på sædvanlig sted, og alle forstanderne gav møde. Følgende sager blev forhandlede:

1. Fremlagdes et udkast til en købekontrakt på Niels Pedersens/Simonsens hus i Farre, som var overdraget fattigvæsenet mod at det betalte hans gæld, og tog ham og konen under fremtidig forsørgelse. Efter forudgået bekendtgørelse blev huset med have -2 $\frac{3}{4}$ alb. Hartkorn – matrikel nr.44 – opråbt til salg ved et møde på stedet den 2. maj. Ifølge konditionerne skal Niels Simonsen og hustru, samt den længst levende vedblive at have bopæl i den ende af huset, som de nu beboer, samt en lille haveplads . Til juni termin dette år udbetales Dl. Af købesummen og resten forrentes og afbetales med 25 Dl. Årlig. Det første bud gjorde Christian Christensen Dein i Farre, nemlig 160 Dl., som tilslogedes herfor huset, mod at forstan-

derskabet efter 8 dage approberede dette. Sagen blev i dag fremlagt, og købet , som konditionerne blev approberet.

2. Fremlagdes skoleregnskaberne, fattigregnskabet, samt kommune-regnskabet, som blev reviderede og undertegnet.

C.H. Hubner Knud Nielsen Jens Andersen Jens Christensen Niels Pedersen Peder Michelsen Jens Pedersen.

1865 den 23. maj var sogneforstanderskabet atter samlet i anledning af, at vælge et medlem naf valgbestyrelsen herfra ved det forestående valg den 30 maj i Skanderborg af en folketingsmand til Rigsrådets folketing, og hertil blev udkåret pastor Hubner, som modtog valget.

Endvidere fremlagdes en skrivelse fra Birkekontoret, om at efterse og istandsætte de offentlige biveje til medio juli måned, hvilket blev vedtaget, at bekendtgøre ved kirkestævne til efterlevelse.

Fra sognefogden i Farre var en skrivelse i den anledning, om at licitere Voldbyvejen bort til istandsættelse, hvorpå sogneforstanderskabet gik ind, men måtte først og fremmest pålægge Farre en hovedreparation på deres vejstykke på vejen mellem Røgen og Lykkestedet.

Til sognetaksations mænd blev de fire genvalgt. Til taksationsmand for grusgravene ønskede gdr. Jens Andersen i Lyngby sig fritaget, og i hans sted valgtes gdr. Christen Thomsen i Lyngby.

C.H. Hubner Knud Nielsen Jens Andersen Jens Christensen Niels Pedersen Peder Michelsen Jens Pedersen

År 1865 den 23. juni var et sogneforstanderskabsmøde i Farre skole i anledning af et andragende til skoledirectionen af 9. juni fra skolelærer Thiesen, hvori han gør en begæring, om det ikke var rettest, at der blev arbejdet hen til en ny skoles opførelse, da han led så meget af fugt i den nuværende skole, og den ville, uagtet den undergik en hovedreparation for 6 år siden, fordre en temmelig stor reparation nu og måske fremdeles.

I anledning af dette andragende formenter sogneforstanderskabet, at det ville finde stor misnøje blandt de fleste af beboerne, at nedrive den gamle

skole, som for 6 år siden var repareret, og som kostede 900 Rd.. Det kan vel ikke nægtes, at det synes at have været en fejlbeslutning, som dengang toges, nemlig at reparere og bygge et nyt stykke til den gamle skole i stedet for, som den gang var under overvejelse, og hvorfor en stor del af beboerne stemte.

At bygge en ny skole og på et andet sted, hvor den var mindre udsat for fugtighed, i det hele synes det, at skolebygningen under reparationen, burde have været trukket nærmere mod vejen og længere fra den høje skrænt, som ligger temmelig nær ved siden af bygningen mod vest. Imidlertid ligger den nu der, og forstanderskabet mener, at der nu ikke er andet at gøre, end at yderligere forsøge, hvad der kunne gøres for at lede fugtigheden bort.

Der var lagt en dræningsrende langs med skolens vestre side tæt ved fodstykket, men den har ikke hjulpet noget, dog, da den er lagt i en grund af ler, ja, mergel, er det vel grunden til, at den ikke trækker. Nu er blevet gravet en grøft lidt længere ude mod bakken, den er fyldt med sten, og pikningen ved huset er taget op, og sunket med en stor hældning fra huset og fra bakken, og med en dyb rendesten i midten. Sogneforstanderskabet formener, om det ikke først måtte erfares, hvad dette vil hjælpe, og skulle det vise sig, at fugtigheden dermed ville aftage betydeligt, da siden at søge at råde bod derpå ved indvendig paneling, og med en alvorlig reparation, da det som sagt ville være for stor bekostning at rive hele bygningen ned og bygge en ny. At fugtigheden har været betydelig, og skadet både lærerens bohave og hans families helbred, og at det ikke kan forsvares, at det vedbliver fremdeles at være som hidtil, må forstanderskabet indrømme, men kan fugtigheden forhindres nogenlunde, og der så sørges for at lejligheden bliver lidt bedre indrettet, tør det ikke stemme for.

C.H. Hubner	Jens Pedersen	Jens Christensen	Jens Andersen
Niels Pedersen	Knud Nielsen	Peder Michelsen	

År 1865 den 12. december var et møde i Røgen skole i anledning af bortliciteringen af den i sognet stående foderhest 504, som fra 16. december bliver at bortlicitere for kommende år. Den har i det forløbne år været i foder i den gård i Oustrup, som nu Peder Sørensen ejer, for den sum af 35 Rd. Den blev nu opråbt under følgende betingelser: 1 – den, som modtager ved tilslag hesten er pligtig til at beholde den i et år for det beløb,

som den blev ham tilslået for, og ifald hoppen bliver så længe stående ved kommunen. Dog, da havre og foder er i høj pris i år, vil der især tages hensyn til nærværende vinter således, at ifald hoppen indkaldes af regeringen til sognets fritagelse for at fodre og holde den i tidsrummet inden udgangen af de førstkommende 4 måneder, da vil foderværten erholde 1/6 af det hele beløb for hver måned, som han har den. Hvad de øvrige betingelser angår, da henvises til forrige licitation. Det laveste bud 44 Rd. Gdr. Daniel Nielsen, Røgen mark, og som derfor blev tilslået hoppen på overanførte betingelser for kommende år til 16. december 1866.

C.H. Hubner	Peder Michelsen	Jens Andersen	Jens Christensen
Niels Pedersen	Knud Nielsen		

Farre Turistbusser

*Af Ulla Eriksen på baggrund af Ella
og Erik Hansens beretning*

Historien om Farre turistbusser handler først og fremmest om to dygtige erhvervsdrivende, Mads Hansen og hans søn Erik Hansen.

Virksomheden havde sin spæde start i 1937, da den nuværende ejer Erik Hansen kun var halvandet år.

Mads Hansen, født i Sparkær ved Viborg i 1900, grundlagde "Farre Turistbusser og lillebil". Men det var nærmest et tilfælde at det netop blev i landsbyen Farre, Mads Hansen lagde sine talenter for håndtering af køretøjer.

22 år gammel startede han en cykelforretning i Vorning, og begyndte at køre lillebil. Mads fik tildelt en rute til Randers. Rutebilen var en lille bus, og hvis man fjernede kassen bagpå kunne køretøjet også fungere som en lille lastbil, og opfyldte derved flere funktioner.

I 1930 etableredes jernbanen Mariager – Fårup – Viborg, og dermed blev busruten overflødiggjort.

Mads Hansen mistede sit rutebiljob, og fik i stedet 2 gående postruter. Det var ikke umiddelbart udfordrende for den motorglade Mads. Han forsøgte at få tilladelse til at klare postruterne på motorcykel, men den gik ikke. Så overtog hans bror ruterne og forblev post resten af sit liv.

Mads mor havde 11 søskende, og en af morbrødrene kom og hjalp i cykelforretningen i Vorning.

Efter en tid blev Mads bekendt med at halvdelen af Ford forretning og værksted i Hadsund var til salg. Han blev dog frarådet at gå ind i dette forretningssamarbejde, for det sagdes om ejeren af den anden halvpart, "Han er en skidt fyr, ham kan du ikke komme til rette med"

Mads forsøgte alligevel, men personen, der gav det gode råd, fik ret.

Arrangementet varede kun i ét årstid. Så måtte der tænkes i nye baner.

Mads fik et tip ,via cykelfirmaet " Jyden" i Ålestrup, at der stod en tom forretning i Farre. Og en dag i 1937 hvor han var på tur med sin svigerfar, kom de gennem Farre. Huset så godt ud, var bygget kun 10 år i forvejen og der lå et træbygget værksted ned i forlængelse af den nordvendte gavl, lige op mod nabo smedjen. Hele herligheden skulle koste 12.000kr. Det var Søby Andersen der havde huset til salg, Mads indledte en for-

handling og ville prutte om prisen. Men svigerfar afbrød. Han mente ikke der var nogen grund til ikke at betale den forlangte pris, for den synes han nu var rimelig ansat. Og så blev den handel indgået.

*Huset med cykelbutikken, som Mads Hansen købte i 1937.
Nu Gl. Skanderborgvej 142.*

*Den unge Mads Hansen ved værk-
sted og hønsehus bag huset.*

Senere tilkøbte Mads Thorvald Friis' tømmerplads for at kunne udvide værkstedsfaciliteterne. Cykelværkstedet blev bygget i 1947, og i 1961 blev autoværkstedet bygget til Erik, Mads eneste søn, der blev udlært som mekaniker i 1955, i 1973 byggedes busgaragen på modsatte side af Skanderborg vej.

Mads fik telefonnummer 3 og startede lillebilforretning i en 5 pers Plymouth fra 1933. Desværre må bilen klodses op under krigen gr. benzinnangel.

I 1941/42 anskaffer Mads en næsten ny Ford V8 med generator på. Der skulle fyres op i den, derved udvikledes gas, men hvis flammen ikke var ren, kunne den ikke tænde. Det skulle vise sig at være et ikke helt ufarligt job at tænde op i den.

Stolt fremvisning af Ford V 8 som havde tagbagagebærer til transport af træ til motoren. Erik poserer foran i billedet i sin avancerede sæbekassebil.

En dag var Mads syg og lå i sengen og Marens søn Søren Kanne, fra bindingsværkshuset overfor, skulle hjælpe med at starte bilen. Erik på 10 år bliver sendt ud for at hjælpe med at få tændt op. Der var to stænger der skulle stå ret præcist for at det kunne lykkes. Det tager noget tid inden de får held med deres forehavende.

Så kalder Eriks mor inde i køkkenet, og han når lige derind, inden han dejses om på gulvet. Søren falder omkuld ude på gaden. De er begge blevet gasforgiftede.

Mads kone, Anna var en stille kvinde, en husmor der gik derhjemme og passede huset og familien, og på den tid bestod det sociale liv i byen mest i at deltage i kortklub og kaffegilder rundt om hos private.

Lillebilen blev også brugt når folk skulle køres til kort- og kaffegilder. Af og til måtte Mads blive hængende hvis der manglede en kortmakker. Det var en stiltiende aftale i familien, at hvis Mads ikke kom hjem mellem ud- og hjemkørsel, så var det fordi han deltog i sin store fornøjelse, kortspillet Mausel.

Mads var ikke glad for at køre for tyskerne og de tyskvenlige. En gang under krigen bliver Mads tilkaldt af 2 ejendomsmæglere skal køres hjem fra Sporuplund, som var til salg. Da den første ejendomsmægler bliver sat af, spørger han om prisen. Mads oplyser prisen, og passageren erklærer. "Det vil jeg ikke betale" Mads kører videre med den anden, og undervejs spørger han, "Hvad så, du vil måske heller ikke betale?" Men det mener passageren dog godt han vil. Da turen er til ende og han hører prisen, fortryder han imidlertid.

Så er bægeret fuldt for Mads, han starter bilen, kører langt væk fra bestemmelsesstedet, og sætter først passageren af langt ud på landet. Passagereren fik da "køretur for pengene", og måtte gå på sine flade fødder hjem.

En anden gang er han bestilt til en kørsel fra forsamlingsbygningen i Hammel. Ankommet til Hammel opdager han at det er nogle tyskere, der skal køres, men han kan ikke komme til at undslå sig for kørslen. Erik fortæller at den aften kørte Mads meget stærk igennem Farre, han var ikke stolt af den kørsel.

Den 9 årige Erik, husker fra den aften krigen afsluttes, at lærerens datter, Else Graf, kommer løbende for at kalde på broderen, "Kaj du skal komme hjem, tyskerne har kapitulert". Det bliver lidt af et afbræk i landsbydrengenes fodboldkamp, men mange skelsættende begivenheder den følgende tid.

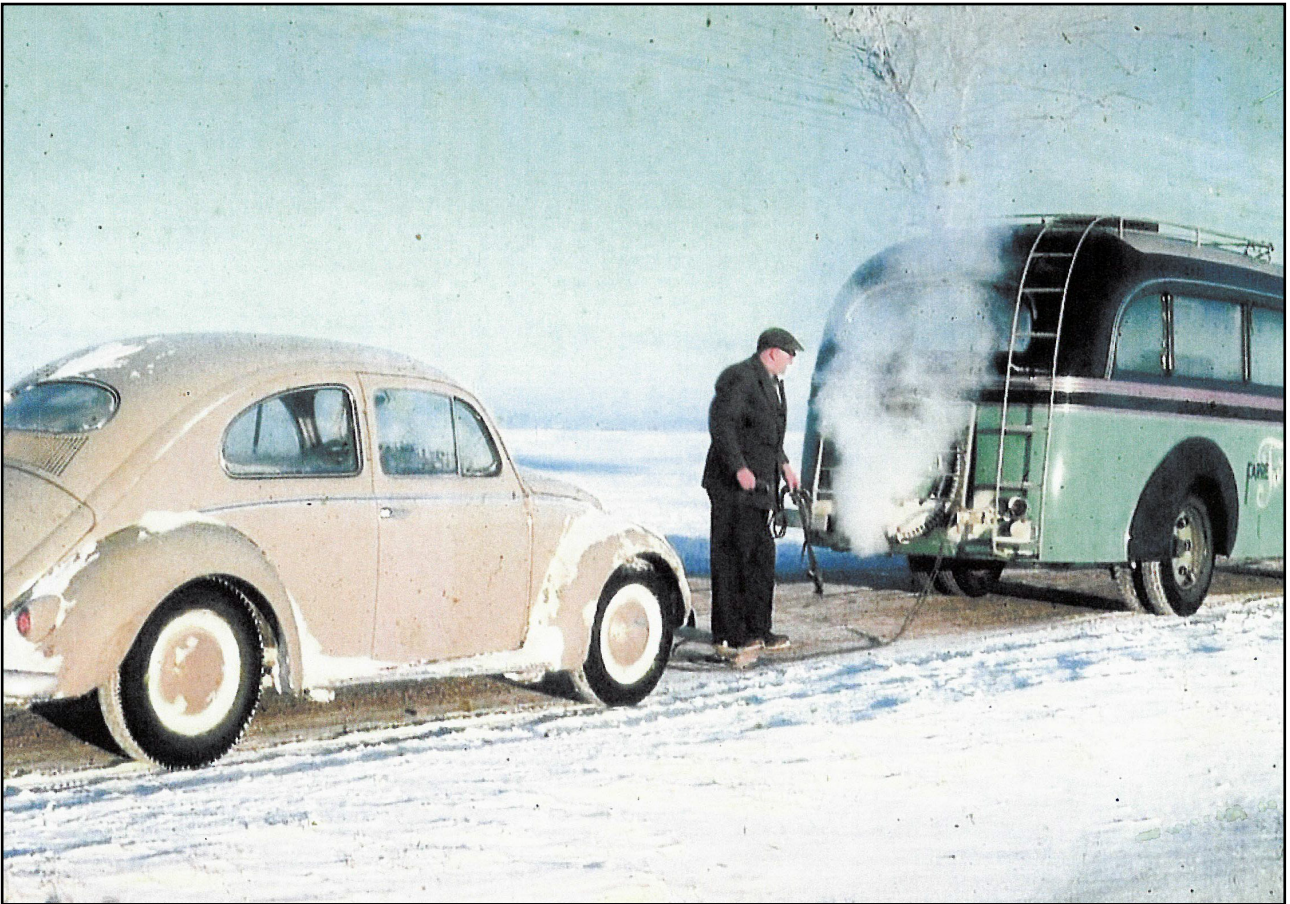
Erik starter i 1946 som 11årig i mellemskolen på Realskolen i Hammel ved realskolebestyrer Føns. Han får sin mellemskoleeksamen i 1949 og kommer i lære ved Guldberg autohandel i Hammel. Guldberg er egentlig slagter, men har Fordforhandlingen i byen.

Som hus og værksted ser ud efter 1947 hvor det nye cykelværksted er blevet opført, på dette tidspunkt med garageplads til de mange køretøjer, man kan ane den høje Shell benzintank foran huset og et olieskab på hjørnet.

Luftfoto , der er nu også bygget mellem hus og cykelværksted, bag husene med de store have ses traver af kornneg på marken klar til at blive kørti lade efter tørring.

Mads får sin første bus i 1950, en Citroén. På billedet ses at han er ved at trække den nye dyrlæge fri af sneen(billedet formindskes)

Kørekortserhvervelse:

Erik tog knallertkørekort i 51. Da han skulle have kørekort til bil i 1953, foregik det i Hammel.

Elev og prøvesagkyndig startede på Torvet i Hammel, der kørtes ud af Anbækvej, køretøjet vendtes ved maler Graugaard , og tilbage gennem hovedgaden til Per Lethsvej, nu Østervangsvej. Kørsel op til midt på den stejle bakke, stop, og sætte i gang fra den stejle stigning og tilbage til Torvet, hvor man blev hørt i Teori. Og så var det kort i hus. Erik tog kort til MC mens han var inde ved militæret og det store erhvervskort i 1956. Kortene har holdt i mange år og er stadig i brug nu i dette år hvor Erik er fyldt 80 år

I d. 4/7 1954 skete en tragisk hændelse. Mads Hansen fik en tur til et højskoletræf i Odense, som nogle lokale skulle deltage i. Hans fra Farre hede, var vognmand og fik turen i en 7 personers Ford og med på turen var Hans' hustru, Birgith og Agnes Christensen m. fl. Det skulle vise sig at blive en voldsom oplevelse for selskabet fra Farre. På vejen tæt ved Fredericia kører de i møde med en lastbil med halm på anhængeren. Lastbilen overhaler en scooter, men desværre er anhængeren ikke spændt ordentligt fast, og den fortsætter lige over i fronten af Ford'en og føreren bliver dræbt på stedet.

Da Erik kommer hjem får han fortalt at politiet har forsøgt at underrette" Farre turistbusser "om ulykken, men har måttet gennem Skrædder Børge Harrit, formodentlig noget centralen har formidlet, fordi Anna gik i haven og Mads var ude at køre. I det hele taget udøvede centralen en udvidet service. Hvis Anna og Mads skulle i byen en aften, kunne de godt lige bede centralen passe telefonen imens.

Efter ulykken må de anskaffe sig en ny bil. Men det kunne man ikke sådan bare lige gøre. Først skulle man ansøge Varedirektoratet. De får tilladelse og bestiller en Mørkeblå Ford Customline med hvide dæksider. Inden den bliver leveret, udstilles den i Hammel i et vindue flankeret med neonlys, og folk strømmer til for at beundre den.

Ford'en der var udstillet

*To af Mads Hansens
busser*

I februar 1955 er Erik udlært , og d. 11. maj indrulleres han i det danske forsvar, som soldat i Ålborg ved FKF, "Forsvarets Krigsmateriel Forvaltning". Erik var en af hundrede, der blev sendt til København i et halvt år. I alt var han inde i 18 måneder og gjorde tjeneste som korporal. Året efter blev han genindkaldt.

Efter tjenesten begyndte han at reparere biler i det lille værksted i Farre. Han reparerede Ford Anglia, Morris og flere, men det var en tid hvor bilismen i Farre havde et meget lille omfang. De havde også noget underforhandling af VW. I 1961 bygger Mads autoværkstedet , og der bliver mere og mere travlhed.

Udover mekanikervirksomheden, har Erik meget travlt med at køre bus, han kører blandt andet med håndboldpiger. Også når håndboldpigerne skulle til bal. Der var både midnatsballe i Svenstrup og kroballe i Låsby.

En aften kl 01 når Erik netop aftenens sidste dans med en af håndboldpigerne, Ella, som var i lære i Brugsen på hjørnet af Holmstolkrydset. Og det var heldigt med den dans, for der var ikke megen tid til at finde en kæreste i Eriks travle liv. Det blev et solidt bekendtskab, der holdt ved, selvom Ella var et par år i Horsens og arbejdede i årene mellem 1960 og 63. Erik og Ella blev gift i 1964 og flyttede ind i bindingsværkshuset "Pot Sigurds hus" der lå lidt ude af Skanderborgvej, nu Damagervej. Huset ejedes af Elvira og Ottar Hansen Parketfabriksejer og lå i deres baghave. På bryllupsdagen ville nogle raske gutter ud og lave bryllupsløjer i huset. Men fru Elvira, fabrikantfruen, var ikke bekendt med den slags traditioner, der fra Sjælland hvor hun kom fra, så det sørgede hun for at der ikke blev noget af.

Billedet et år efter brylluppet . Udenfor Pot Sigurds hus

Det var dog ikke nemt at knægte de jyske traditioner om løjer med bryllupsfolkene, nogle svogre fandt det morsomt at male med melklister på "bryllupskareten", her ses det nygifte par dagen efter brylluppet ved mejerigården "STASANO" ved Silkeborg, hvor Ellas far var mejeribestyrer.

Bryllupsnatten foregik på hotel "Impala", og ærgrelsen var nok lidt stor, da det måtte konstateres at melklister ætser lakken, så der måtte en ny lakering til.

Ella blev efter brylluppet, hjemmegående og tog sig af børnene Marianne og Mikael så længe de var små, først senere gik Ella ind i virksomheden og passede regnskab og telefon.

I marts 66, hvor Mads blev 66 og omsen blev indført, synes Mads det blev for indviklet med den der oms, så han besluttede at overdrage virksomheden til sin søn. Det kan også lige nævnes at prisen på cigaretter steg til 8 kr. pr pakke, så det fik Erik til at stoppe med at ryge.

Mads og Anna ville nok gerne have haft at Erik og Ella flyttede ind i deres hus og at de så kunne bygge til sig selv i enden af haven. Sådan blev det ikke. Så Mads købte uden Annas vidende en grund af Niels Sørensens, beliggende Gl. Skanderborgvej 71, hvor de senere byggede et nyt parcelhus.

Mads fortsatte nu med at køre for Erik, for Erik var mest på værkstedet og der har været flere ansatte både på værksted og som chauffører gennem årene. Det var i de år mest skolebuskørsel, men også kørsel til sport, baller og fester. En særlig stor aktivitet var kørslen til enkebal på Linå kro. Denne service klaredes i 20 år, med en rute fra Århus, Skanderborg, Ry og en fra Randers, Langå og Bjerringbro og tilbage igen med de lystige folk senere på natten.

Vognparken opmarcheret, fra v. Volvo bus indkøbt i 1971, Mercedes købt i 1969, Ford transit købt i 1975, Ford Customline købt i 1954, og Ford Taunus købt i 69. Taunus'en blev senere frikøbt til Ellas privatbil, den er nu solgt, men nylig istandsat af den nye ejer, så det kan være vi snart ser den rulle igennem Farre på triumftog.

Skolebuskørsel

1 gang årligt gjorde Skoleinspektørerne rede for hvilke ruter der var behov for. Vognmændene der var hyret til det var, "De grønne busser" fra Skjød, Aage Laursen, Hammel, Jens Hansen, Voldby, Erik Hansen i Farre. Det var før de hårde økonomiske forhandlinger og udliciteringers tid. Børnene blev fulgt over vejene og var der snestorm, så blev børnene kørt helt hjem. Den enkelte chauffør følte stort ansvar for de børn de kørte med.

I 1973 udvidedes skolebuskørslen da mange små skoler nedlagdes og Skovvangsskolen blev bygget i 1973 og senere Søndervangsskolen i 1976.

Efterhånden som busparken blev udvidet, begyndte busserne også at køre mere turistfart. Der var ture til Tyskland, Østrig, Polen, Rom, det øvrige Italien og som det længste Bulgarien. Der var også en del bestillingskørsel, og for at man kunne udbyde den service, skulle man melde sig ind i rejsegarantifonden for den formidable sum af 300.000 kr. På banen meldte sig en rejseleder, Arne Doktor. Han var egentlig bankmand, men kunne godt lide at arrangere ture.

Der blev udbudt ture til Østrig og Sydtyskland. Der kunne også være foreninger feks pensionistforeninger der bestilte ture til deres egne medlemmer, og til særlige rejsemål der var interessante for dem.

I Århus var et rejsefirma "BB-rejser", som Hansens busser også blev hyret til. Det var ture til London. Man opsamlede de rejsende i Århus, kørte hele natten ned gennem Europa til Syd Holland hvor man fik morgenkafepause i Vliessingen. Herefter blev bussen sejlet til England en tur på 7 timer. Chaufføren boede med selskabet en enkelt nat og tog så det forrige rejsehold med tilbage, og sådan pendlede de frem og tilbage.

Eriks og Ella foran bus ved ny garage

Logistikken med at fordele kørsler og chauffører har Ella styret effektivt ved siden af at passe familieliv og hus. Kørslen med skolebus blev klaret af de faste chauffører, hvor bl.a. Erik og Ellas søn Mikael været ansat gennem 22 år, mens turistkørslen klaredes af deltidschauffører.

Men efterhånden som de billige flyrejser kom på rejsemarkedet, blev buskørslen udkonkurreret.

MHT skolebuskørslen, skete der en radikal ændring i omkring 2002-3. Skolebuskørslen kom i udbud og betingelsen for at få kørslen var at man skulle kunne dække alle ruter, og at der skulle stilles med busser der var forholdsvis nye til forskel fra andre kommuner der tillod busser med 18 år på "bagen".

Det blev for stor en mundfuld for Farre turistbusser. Erik valgte at undlade at byde ind på kørslen, og Firmaet Connex, og senere Arriva overtog kørslen, og så var det slut med den udvidede service, at køre børn helt hjem når der er snestorm.

Der kan ses tilbage på mange travle år hvor både Erik og Ella altid har været parate med en hjælpende hånd i landsbylivet, når der var brug for det. Erik var jo som oftest på farten med korte og lange ture. Et år under en voldsom flerdages snestorm, hvor privatbilismen var indstillet, var Erik da ikke bleg for at starte bussen, så alle der havde brug for det, kunne komme med ind og handle.

Som aktiv i landsbyens sociale og kulturelle liv er det mest Ella der har gjort sig gældende, hun har formået ved siden af koordinering af kørslen og regnskaber at være aktiv på mange felter både indenfor lokalhistorien, i menighedsrådet og i det kulturelle og sportslige liv. En ildsjæl der altid melder sig når der kan bruges en hånd eller husrum.

Og ildsjæle er de begge to, på hver sit felt. Der er ikke udsigt til at Eriks travle skridt over gaden stopper foreløbig, hvorfor skulle de nu også det, når man stadig kan. De vognmænd der både formår at passe sine køretøjer perfekt mekanisk og kan rumme nutidens krav til kørsel hænger ikke ligefrem på træerne. Så der er ikke udsigt til afløsning

Tilbage er der nu som det eneste faste, en lille skolebuskørsel i Gjern med en enkelt dreng der skal køres, og ellers bestillings og turistkørsel med de

to stor busser der stadig har plader på, og mindre transporter med den grønne minibus.

Farre turistbusser og Lillebilkørsel har under Erik og Ellas virksomhedsdrift 50 års jubilæum i 2016 (1966-2016) og i 2017 vil virksomheden have eksisteret i 80 år (1937 – 2016).

Caroline Henriette Jensen - Thora Esche - Emilie Nina Bache - Sophie Alexandra Bache

af Lars Hegndal

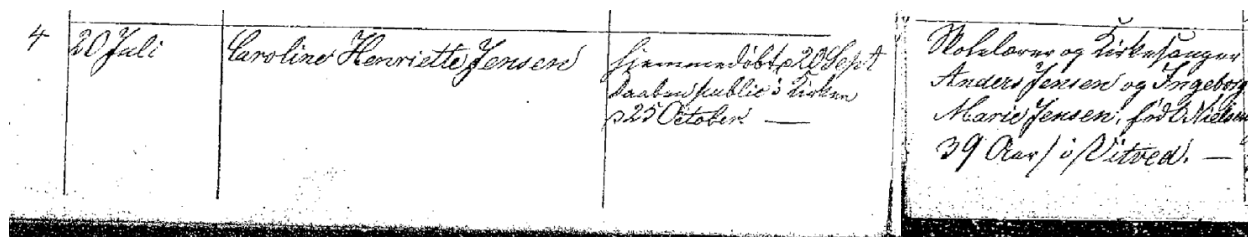
I Årsskriftet 2014 bragte jeg en artikel om Carl Rømer Bache - om hans deltagelse i krigen 1864 og hans videre liv.

Udgangspunktet var, at hans yngste datter, Sophie Alexandra, blev plejebarn hos forskolelærerinde Caroline Henriette Jensen i Røgen.

Carl Rømer Bache og Sophie Regine Bache døde begge i året 1897, da Sophie Alexandra var 7 år gammel. I år 1900 kom hun til Røgen. Hvorfor kom hun netop til Røgen? Og hvad er hendes historie? Det vil jeg i det følgende fortælle om - men først historien om

Forskolelærerinde Caroline Henriette Jensen

Caroline Henriette Jensen blev født den 20. juli 1863 i Vitved, omkring 10 km. øst for Skanderborg.

Fra Kirkebogen, Vitved sogn

Hendes far var skolelærer og kirkesanger Anders Jensen (f. 3. maj 1808 i Hvilsted, d. 20. maj 1882 i Vitved) og moderen Ingeborg Jensen (f. 28. sep. 1824 i Onsted, d. 23. januar 1881 i Vitved).

Caroline Henriette er den næst yngste i en søskendeflok på 7.

Jens Jørgen Jensen - 15. juni 1847 Vitved - 8. feb. 1904 Aaby
 Lovise Mathilde Jensen - 29. marts 1850 Vitved - 15. maj 1874 Vitved
 Niels Jørgen Jensen - 11. april 1853 Vitved - 2. maj 1864
 Kirstine Jensen - 31. marts 1857 Vitved - 5. feb. 1933 Silkeborg
 Birthe Marie Jensen - 12. august 1860 Vitved - 3. feb. 1938 Horsens
Caroline Henriette Jensen - 20. juli 1863 Vitved - 29. april 1911 Røgen
 Nielsine Jensen - 12. feb. 1867 Vitved - 14. nov. 1882

Partier fra Vitved, 1920

I 1877 bor Caroline Henriette Jensen i Braarup.

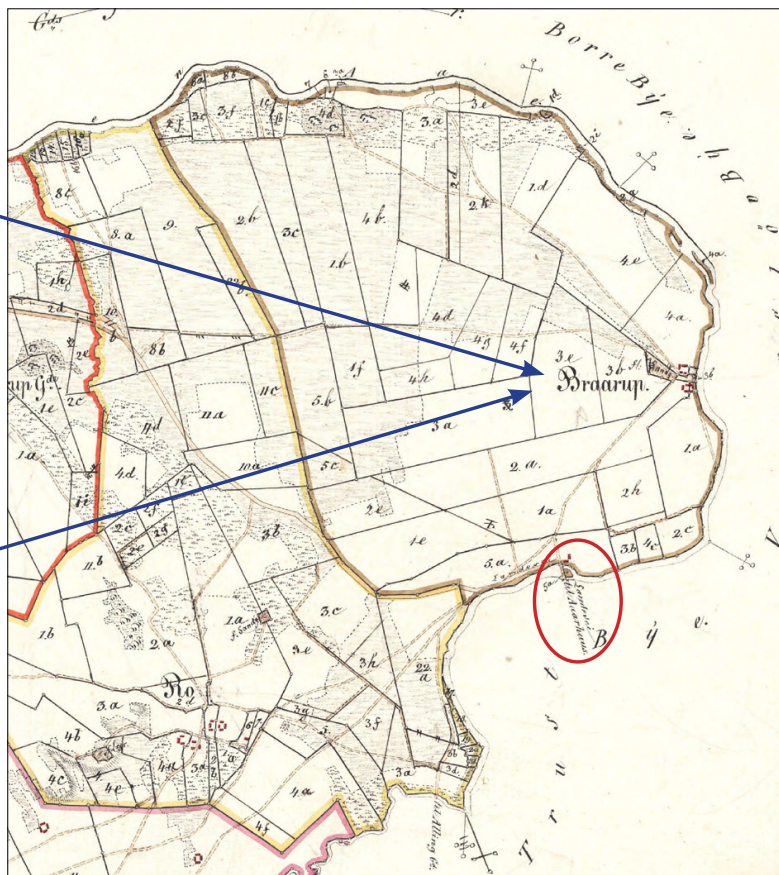
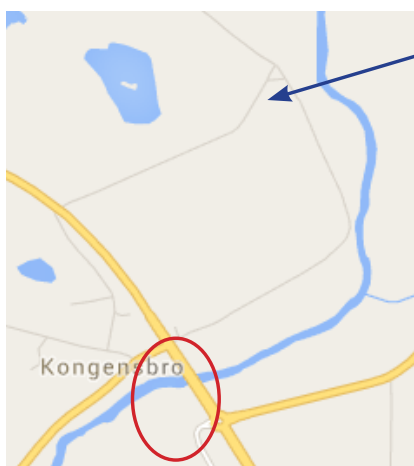
Confirmerede			Piger.		
Nr	Confirmandens Navn og Opholdssted.	Konfirmandens eller Gudsordens, Pleieforskriftens Navn og Bopæl.	Confirmandens Alder efter Dag og Datum, udstyrt ved Debatation.	Dom, angaaende Kundskab og Opførsel.	Naar
1877					
12.	Caroline Henriette Jensen Braarup, Grønback Sogn.	Pensioneret Skolelærer og Pastor sanger Anders Jensen og Lingsborg Marie Jensen h. Nielsen af Vitved	født i Vitved 20 Juli 1863, bopæl i 20 Septbr. i Braarup 28 Marts, d.d.	g - mg.	

Caroline Henriette Jensen bliver konfirmeret den 16. september 1877 i Aids Kirke.
 Opholdssted: Braarup, Grønback Sogn. Dom, angaaende Kundskab og Opførsel: g - mg

Braarup er beliggende ved Gudenåen, lidt nord for Kongensbro. Braarup ses på de gamle Sogne- og Matrikelkort - og opføres som en by. Nogen stor by har der ikke været tale om - snarere en samling huse og gårde. Der findes stadigvæk et par huse, hvor Braarup lå.

Braarup - Matrikelkort 1863 (udsnit)

Ovenover: Sognekort Grønbæk Sogn 1834 (Udsnit)

Tv: Aktuelt kort - de røde markeringer viser Kongensbro

Hvorfor hun opholdt sig i Braarup ved jeg ikke - måske som ung pige i en af gårdene/husene? Caroline Henriette Jensen ses igen i Folketællingerne

6. St. Hus	1	28	Anders Jensen	M.	71	gift	Luthersk	Staldsberg	pens. huse	Husefæder
		29	Ingeborg Marie Nielsen	Kv.	56	er	Luthersk	Staldsberg	hans huse	Husefæder
		30	Marie Jensen	Kv.	19	ugift	Luthersk	her i Sognet		
		31	Caroline Jensen	Kv.	16	er	Luthersk	her i Sognet		dans Børn
		32	Lene Jensen	Kv.	13	er	Luthersk	her i Sognet		

Folketælling 1880, Vitved sogn. Caroline staves med K, det ses i nogle andre Folketællinger, men hun staver det selv med C.

for Vitved i 1880. Åbenbart er hun flyttet hjem igen for en tid.

Næste gang vi finder hende i Folketællingerne er 1890, hvor hun nu bor på Mors, i Karby sogn, Thisted Amt, med stillingsbetegnelsen: Lærerinde.

over, hvor hun har taget sin uddannelse. Horsens Seminarium blev grundlagt i 1880 som kvindeseminarium, så det er en mulighed.

I 1893 flytter Caroline Henriette Jensen til København, som det fremgår af Politiets mandtaller.

Etage.	Beboere af begge Kjen samt deres Børn over 10 Aar.				
	Fulde Navn.	Fødselsaar og Dag.	Fødeby.	Rang, Stand og Næringsvej.	Fu
1. sal.	Thilo A P Noll	1854 29 April	Helvinger	Detailhandl.	Wied
1. sal.	Margrethe Frederikke Noll	1860 26 januar	Skoldrup	Hushv.	
1. sal.	Karoline Jensen	1863 20 juni	Viborg	Lærerinde	
1. sal.	Adolphine Henriette Jensen	1868 10 juli	Jebens	Lærerinde	

Politiets mandtaller, november 1893. Wiedeweltsgade 19.

Karoline Jensen bor på 1. sal. Rang, Stand og Næringsvej: Lærerinde

Politiets mandtaller består af skemaer, hvor Københavns befolkning mellem 1866 og 1923 er registreret. Dette skete i maj og november.

Wiedeweltsgade set fra Øster Farimagsgade. Det er den nordre husrække med lige numre, der ses på fotoet - Caroline Henriette Jensen boede på modsatte side.

Jeg har ikke fundet ud af, hvor hun var lærerinde. Øster Farimagsgades Skole har ikke fundet hende i deres arkiver og Københavns Stadsarkiv har heller ikke nogle oplysninger.

Beboere og Logerende af begge Kjøen samt Børn over 10 Aar.					
Ejers.	Fulde Navn 1) Efternavn og 2) alle Fornavne.	Fødselsaar og Dag.	Fødeby.	Rang, Stand og Næringsvej.	Hvor boet d. 1. Novbr. 1893 (Gade og Hus- nummer).
	Ther. August Peter Noll	27/4 54	København	Detailh. d. 1. Novbr.	Wiedeweltsgade 19
	Margrethe Frederikke Porten Noll	26/1 60	København	Hushj.	Wiedeweltsgade 19
1 Sal.	Caroline Henriette Jensen.	20/7 63	København	Stenarbej.	Wiedeweltsgade 19
	Uline Marie Olsen	10 1865	København	Synging	Nansenvej 13
Sal.	Rasmus Christian	4 1834	København	Detailh. d. 1. Novbr.	Wiedeweltsgade 19
	Elisabeth Marie Christian	19 1835	København	Hushj.	do do

Politiets mandtaller, maj 1894. Wiedeweltsgade 19. Rang, Stand og Næringsvej: Studerende

Det fremgår af Politiets mandtaller maj 1894, at hun nu er opført som studerende. Hvad og hvor hun studerede er jeg heller ikke klar over - måske er det en fejl, for i Kraks Gaderegister for 1894 står hun opført som Lærerinde.

Wiedeweltsgade.

Petersen N F Kontorh.
19 (375)
s Noll T A P Detailhdl.
1 Jensen K Lærerinde
Korsholm A Lærerinde
2 *Christiansen fh. Brændehdl.
21 (376) Blichfeldt ps. Kanoner

Magdalenehjem, Jagtvej 203, Ø, bestaar af Optagelseshuset Vennemindevej, indrettet til 14 Piger. Hjemmet, Jagtv. 203, til 30 Piger. Dameskrædersystuen, Jagtv. 221, til 5 Piger. Alle 3 Hjem ere oprettede for faldne Kvinder fra 14-25 Aar. Et Hjem og Fabrik, Jagtv. 201, til 12 faldne Kvinder over 25 Aar. Kvindemissionen, Colbjørnsensg. 20, Sb. 1. Sal. Bestyrelse: Provst H Blom, Dalby; Provst P Blume, Tikjøb; Kontorchef C A J Borgen; Pastor H A E O Busch, Bøvling; Frk. Thora Esche, Forstanderinde; Generalkonsul J Hansen, R.; Vinhdl. T S Petersen, Kasserer; Dr. theol. R Volf, R., Formand. Magistraten, se Kommunalbestyrelsen.

Kraks Vejviser, 1895 - Jagtvej 203, Magdalenehjemmet

I 1895 bliver Caroline Henriette Jensen medhjælperinde på Magdalenehjemmet, Jagtvej 203. Det bestod af 3 bygninger, Optagelseshuset på Vennemindevej, Hjemmet på Jagtvej, Dameskrædersystuen Jagtvej 221. I Kraks Vejviser fra 1895 kan man læse, hvad Magdalenehjemmet var: "Alle 3 Hjem ere oprettede for faldne kvinder fra 14-25 Aar".

Beboere og Logerende					
af begge Køn samt Børn over 10 Aar.					
203					
Etage.	Fulde Navn 1) Efternavn og 2) alle Fornavne.	Fødselsaar og Dag.	Fødeby.	Rang, Stand, og Næringsvej.	Hvor boet d. 1. Maj 1895 (Gade og Hus- nummer).
	Bertha Mathilde Talschke	4. 1870	København		Magdalenehjemmet
	Rosmine Rosoline Elisabeth Hess.	14. 1876	Middelfart		do
	Peter Vilhelmine Christensen	15. 1858	Taastrup	Medhjælperinde	do
	Louise Marie Karsten	18. 1876	København		do
	Helga Helene Caroline Jensen	11. 1873	København		do
	Johna Jensen Bohrsen	9. 1873	København		do
	Therese Emilie Berg	8. 1877	København	Medhjælperinde	do
	Lena Marie Kirstine Rasmussen	16. 1879	Fredensborg		do
	Thora Vilhelmine Esche	27. 1850	København	Færdig	do
	Caroline Jensen Johansen	27. 1874	København		do
	Carl Christian Johansen	6. 1871	København		do
	Karoline Henriette Jensen.	27. 63	Vitved	Medhjælperinde	Vitved

Politets mandtaller, nov. 1895, Jagtvej 203. Magdalenehjemmet.

Karoline Henriette Jensen, f. 20/7 63, Vitved, Medhjælperinde.

Thora Vilhelmine Esche, f. 27. maj 1850

Vi forlader for for en stund Caroline Henriette Jensen for at kaste lidt lys over:

Thora Vilhelmine Esche

Thora Vilhelmine Esche blev født den 27. maj 1850 i København, i et velhavende grossererhjem. Som 16-årig blev hun kristeligt vakt og interesseret i filantropisk arbejde. I 1875 fik hun kontakt med Kirkelig Forening for Indre Mission.

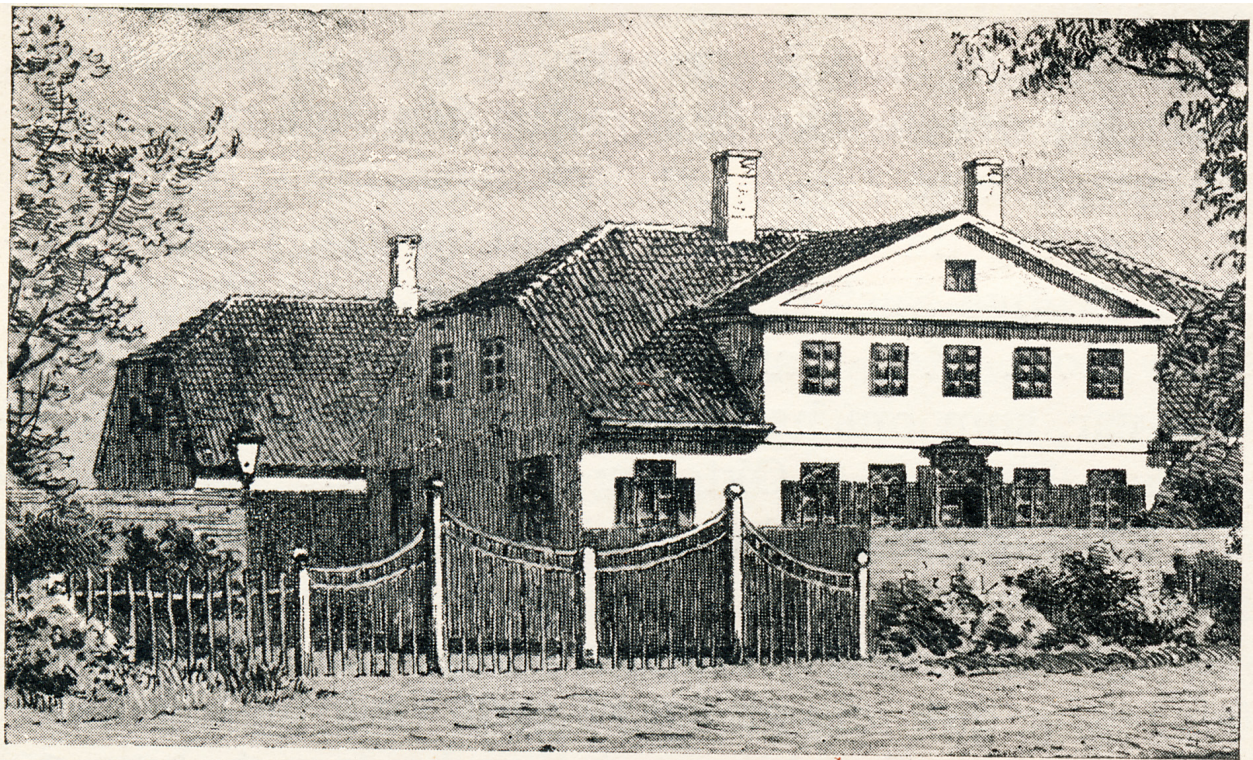
Thora Esche - 1850-1920

Det er meget interessant at læse Thora Esches selvbiografi *“Erindringer fra mit Liv og min Gerning,”* udgivet 1920.

Thora Esche beskriver, hvordan hun havde oplevet, at der blev set skævt til disse kvinder, når man så dem på gaden. De var syndige, men hun havde ingen anelse om, hvori deres synd bestod. Det var ikke noget man talte om i det bedre borgerskab, hun var rundet af. Seksualitet og erotik var ikke et samtaleemne.

Hun havde ondt af kvinderne og havde et oprigtigt ønske om at hjælpe dem, at give dem en uddannelse, så de kunne blive agtværdige borgere. På Magdalenehjemmet lærte kvinderne forskelligt håndarbejde, blandt andet fransk vask og strygning, dameskræddersyning, børstenbinderi og kurvefletning, således at de kunne få plads i gode hjem som tjenestepiger. Thora Esche havde, forinden Magdalenehjemmet åbnede, været på studierejser til Norge, Holland og Tyskland, for at se, hvordan man i de Magdalenehjem, der var i de lande, greb opgaven an.

Magdalenehjemmet, Jagtvej 203

Da hun kom hjem udtalte hun, at hun nu havde set, hvordan man IKKE skulle gøre. I hendes øjne var disse hjem snarere anstalter og havde præg af fængsler. Hun var imod enhver form for tvang, pigerne skulle komme frivilligt og skulle kunne forlade hjemmet, hvis de ville. De skulle ikke bo på fælles sovesal, hver pige skulle have sit eget værelse, der skulle indrettes, så der var rart at være.

I 1877 blev Magdalenehjemmet åbnet på Jagtvej 203. Det var en lille landejendom med plads til 15 piger mellem 14 og 25 år.

Når man læser Thora Esches bog, står det helt klart, at hun ingen fordomme havde imod pigerne, hun omtaler dem aldrig på nogen nedladende måde og reagerer skarpt, hvis andre gør det. Så det var syndigt, det kvinderne gjorde, men de skulle ikke fordømmes.

Medvirkende til at Magdalenehjemmet blev etableret var, at det nogle år forinden, i 1974, var blevet tilladt at drive utugt som erhverv, hvis man vel og mærke lod sig indskrive som offentligt fruentimmer i politiets protokoller. Denne lovliggørelse af prostitution var Indre Mission stærkt imod.

Her ses det, Thora Esche ville frelse pigerne fra. På fotoet fra 1910 ses en prostitueret omgivet af sømænd. Hun er iført de prostitueredes "uniform", den hvide særk eller kjole.

En anden årsag til den faldende moral var, ifølge Thora Esche, også følgerne af den kulturkamp, der med Georg Brandes i spidsen, i de år indvarslede et radikalt frisind.

Thora Esche var så sandelig funderet i Indre Mission og hun skriver således om Georg Brandes:

“... allerede i 1876 havde den frie Tankes Mænd med Georg Brandes i Spidsen begyndt deres Hærværk mod det ædleste og bedste i vort Folk” (citat fra hendes erindringer)..

Magdalenehjemmet - for Thora Esche var det vigtigt, at pigerne havde gode og ordnede forhold. Her ses et tidstypisk småborgerlig interiør med billeder på væggene, potteplanter, nips m.v. Den unge “faldne” sidder nok så hyggeligt med sit strikketøj.

Først et stykke tid efter at Magdalenehjemmet var en realitet, gik det op for hende, hvad “pigernes synd” bestod i. I sin selvbiografi skriver hun, at Gud førte hende “ind i en dyb og for mig rædselsfuld Sjælekamp, under hvilken han saa at sige salvede mig og udrustede mig på særegen Maade til den foran mig liggende Opgave” ... “Jeg havde aldrig beskæftiget mig med Aarsagen til, at en Kvinde paadrog sig Betegnelsen “falden”, og nu tillod Gud pludselig en Nat Djævelen i Søvn at fremstille for mig disse ganske naturlige, men for mig uæstetiske og uetiske fra Livet hentede

Begivenheder ... næppe havde Søvn en igen taget mig i Besiddelse, før de samme modbydelige Billeder stod for mig, og jeg paany maatte kæmpe mig vaagen og ... under Bøn og Taarer trygle Gud om Befrielse”.

Magdalenehjemmet, fra vaskeriet - de "faldne kvinder" arbejdede de fleste hverdage med praktiske gøremål som et led i deres uddannelse til at kunne gøre tjeneste som tyende i bedre folks hjem.

Thora Esche arbejdede hårdt og rejste land og rige rundt for at tale både Magdalenehjemmets- og kvindernes sag.

Det tærede på kræfterne og engang fik hun et regulært sammenbrud, mens hun var på rejse i provinsen. En doktor Krohn fik hende dog på benene igen ved hjælp af "store Portioner Chinin og en halv Flaske Portvin samt en halv Flaske Rødvín daglig" (citater fra hendes erindringer).

Caroline Henriette Jensen var Medhjælperinde på Magdalenehjemmet. Det vil sige, at hun var praktisk medhjælper og havde ansvaret for en afdeling. For at blive Medhjælperinde skulle 3 krav være opfyldt:

1. Hun skulle tilhøre den indre missionske menighed. 2. Hun skulle være dannet. 3. Hun skulle navnlig være i besiddelse af sund fornuft og praktisk sans.

I 1896 flyttede Magdalenehjemmet til Kongens Lyngby. En stor pengeindsamling gjorde det muligt for Thora Esche at erhverve en grund på 10 tønder land og Skovtoftehjemmene, som det nu kom til at hedde, blev indviet i 1896, med plads til 62 elever. Der blev opført 3 bygninger på grunden, alle med bibelske navne, Ebenezer (hovedbygningen), Zoar og Pella.

Boldspil - Magdalenehjemmet Skovtofte. Det var ikke velset i menigheden at fritiden blev brugt på den slags afspredelser - den var bedre brugt til bibelstudier.

Caroline Henriette Jensen er ganske givet, sammen med de øvrige medhjælperinder, flyttet med fra Jagtvejen 203 til Skovtofte. Desværre findes der ikke nogle arkivalier om beboerne på Skovtofte i denne periode, ifølge Lyngby-Taarbæk Stadsarkiv.

Thora Esche udførte en bemærkelsesværdigt arbejde og i Dansk kvindebiografisk Leksikon står blandt at læse: “

“Thora Esche blev ved sin indførelse af frivillighedsprincippet i en opdragelsesinstitution en pioner i filantropisk arbejde. Med sin kristentro og sin identifikation med kvindekønnet opfattede hun de faldne som søstre, der skulle reddes og agtes og ikke som det udskud, resten af samfundet anså dem for at være. Hun fik Fortjenstmedaljen i guld 1902.”

Medhjælperinder på Magdalenehjemmet Skovtofte - foto fra 1901.

Caroline Henriette Jensen rejste til Røgen i 1898, så hun er ikke med på dette foto.

Caroline Henriette Jensen

Caroline Henriette Jensen har således både erfaringer som lærerinde og som medhjælperinde på Magdalenehjemmet, da hun i 1898 tiltræder sin stilling som lærerinde i Røgen Friskole.

Friskolen lå udenfor Røgen på Toustrupvej i den bygning, der tidligere havde huset Folkehøjskolen (nu Toustrupvej 70).

29. december 1899 står at læse følgende i Skolekommisionenes protokol (uddrag):

Til Røgen-Sporup Sogneråd

“... da lærer Lassen på Grund af svageligt Helbred har svært ved at overkomme Undervisningen i så store Klasser, tillader Skolekommis-sionen for Røgen-Sporup Sogne sig ensstemmigt at foreslå, at o. 20 af de

mindste Børn – omfattende alderen fra 7–9 Aar – i Året 1900 undervises i Friskolens Lokaler og af dennes Lærerinde. Undervisningstiden skal da omfatte 3 Dage ugentlig både Vinter og Sommer. Denne Undervisning skal være underkastet den samme Kontrol som undervisningen i Røgen Hovedskole. Kommissionen har haft god Lejlighed til at bedømme Lærerindens (Frk. Caroline Jensen) Evner som Lærerinde ved forskolen og formener at hun egner sig særdeles godt til at undervise Småbørn ...”

Røgen Forskole - fra Pauline Hansens efterladte fotos. Der er desværre ingen datering eller navn på disse fotos, men Ane Pauline Kirstine Hansen startede i Forskolen i 1901 og derfor er fortsat i Røgen Hovedskole omkring 1904-1905.

Der er derfor meget sandsynligt, at fotoet er fra begyndelsen af Forskolens historie. Hvis denne antagelse er rigtig, er der god grund til at tro, at kvinden i døråbningen er forskolelærerinde Caroline Henriette Jensen. I så fald det eneste foto af hende, jeg har kendskab til. Ved siden af står en lille pige - måske holder de hinanden i hånden? - kunne det være Sophie Alexandra? Hun ser lidt for lille ud - Sophie Alexandra var 11 år i 1901, da skolen blev bygget

Røgen Forskole - fra Pauline Hansens fotos. Desværre udateret og uden kommentarer.

Da Friskolen nedlægges og Forskolen bygges i 1901 (Toustrupvej 5) ansættes Caroline Henriette Jensen som forskolelærerinde her.

Det er højst sandsynligt, at hun har været en flittig gæst i Missionshuset, der blev opført i 1896 (Silkeborgvej 159), når man kender hendes baggrund.

Jeg tillader mig igen et lille spring i historien - vi skal have introduceret:

Emilie Nina Bache

I forbindelse med min research om Carl Rømer Bache fandt jeg ud af, at 2 af hans døtre, Johanne og Emilie Nina, også havde arbejdet for Statsbanen. Jeg rekvirerede derfor alle 3 personaleakter fra Statens Arkiver.

Til min overraskelse så jeg i sagsmappen om Emilie Nina, at hun havde haft ansættelse som husbestyrerinde ved Friskolen i Røgen. Det er herfra hun i januar 1899 søger om ansættelse som telegrafistinde ved Statsbanedriften. Hun må være kommet til Røgen i 1898, samme år som Caroline Henriette Jensen. Hun opholdt sig nemlig, efter faderen Carl Rømer Baches død i efteråret 1897, nogle måneder hos familien Kierrumgaard på Frederiksberg

Skema til Ansøgning om Ansættelse ved Statsbanedriften.

Ansøgerens fulde Navn.	<i>Emilie Nina Bache</i>
Fødested.	<i>Lynby. J.</i>
Har Ansøgeren dansk Indfødsret?	<i>Ja</i>
Fødselsaar og Fødselsdag. (Daads- eller Fødselsattest maa vedlægges i Original).	<i>1863. 17. November</i>
Forældrenes Stilling.	<i>afdøde Troldkønsrunder Bache</i>
Hvilken Skoledannelse har Ansøgeren nydt? (Eksamensbeviser maa vedlægges i Original eller bekræftet Genpart).	<i>Privatskoleundervisning Røgen Examen</i>
Hvilke Livsstillinger har Ansøgeren indtaget?	<i>Husbetjenderinde</i>
Militær Tjeneste og militære Forpligtelser? (Forholdsattest maa vedlægges i Original).	
Gift eller ugift? Hvormange Børn at forsørge?	<i>Ugift. Ingen</i>
Har Ansøgeren tidligere været ansat ved nogen Jærnbane?	<i>Nj.</i>
Har Ansøgeren været straffet eller tiltalt?	<i>Nj.</i>
Hvilken Stilling ved Jærnbanen attraar Ansøgeren?	<i>Telegrafistinde</i>
Oppebærer Ansøgeren Pension eller Understøttelse af Statskassen, og da hvilken?	<i>Nj.</i>

NB. For de Ansøgnings medfølgende Bilags Ophævelse indstaaer Jærnbanen ikke.

Røgen den *6. januar* 1899.

Underskrift:

Emilie Bache

Adresse:

Røgen Privatskole. Havn.

- De angivne Rubrikker skulle egenhændigen udfyldes af Ansøgeren.
- Af test fra to vederhæftige Mænd om hæderlig Vandel etc. maa vedlægges Ansøgningen.

NB. Løge-Attest bedres ikke vedlagt Ansøgningen, men en saadan, der vil være at udfærdige af en Jærbanelæge mod en Betaling af 5 Kr., vil i ethvert Tilfælde blive forlangt, saafremt Ansættelse kan tilbydes.

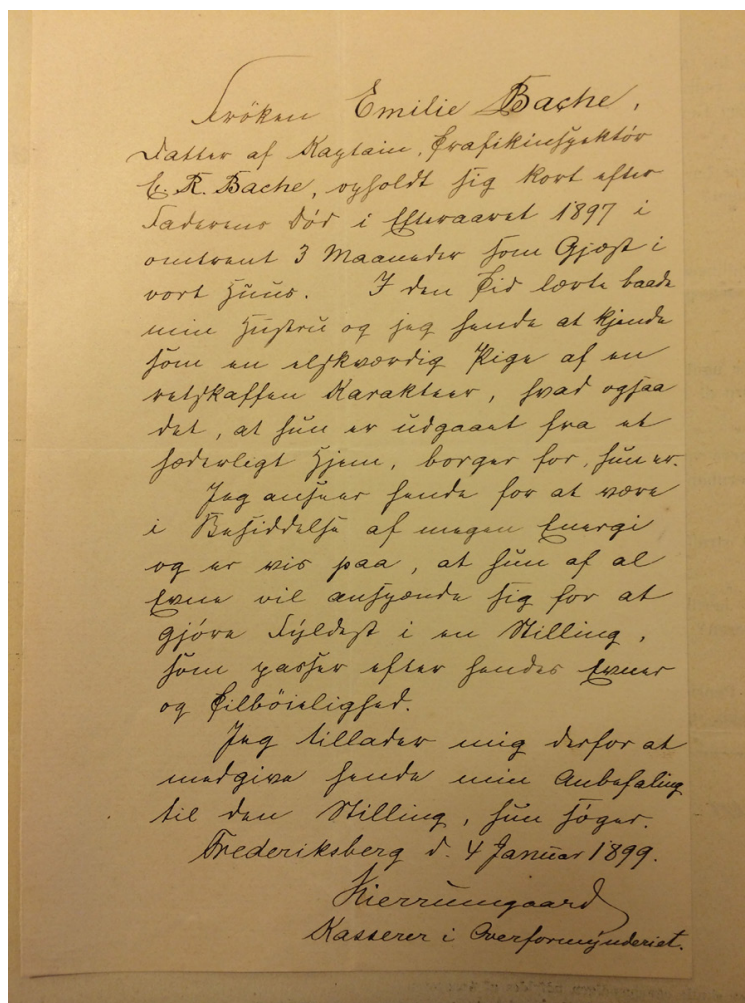
Ba 559-94

1899 17/1 1899

af 17/1 1899

Emilie Nina Bache's ansøgning om ansættelse ved Statsbanedriften, dateret 6. januar 1899. Der står Røgen Privatskole, men det er Røgen Friskole, der er tale om. Emilie Nina blev født 17. november 1863 i (Kongens) Lynby. Hun opgiver sin stilling som Husbetjenderinde.

Da Emilie Nina således har boet i Røgen finder jeg det relevant at bringe nogle oplysninger om hende. Hun medsendte følgende anbefaling til sin ansøgning om ansættelse som telegrafistinde.

“Frøken Emilie Bache, datter af Kaptain, Trafikinspektør C. R. Bache, opholdt sig kort efter Faderens død i Efteråret 1897 i omtrent 3 Maaneder som Gjæst i vort Huus. I den Tid lærte baade min Hustru og jeg hende at kjende som en elskværdig Pige af en retskaffen Karakter, hvad ogsaa det, at hun er udgaaet fra et forsvarligt hjem, borger for, hun er.

Jeg anser hende for at være i besiddelse af megen Energi og er vis paa, at hun af al evne vil anstrenge sig for at gjøre fyldest i en Stilling passer hendes Evner og Tilbørighed.

Jeg tillader mig derfor at medgive hende min Anbefaling til den Stilling, hun søger.

Frederiksberg d. 4 Januar 1899

Kierrumgaard

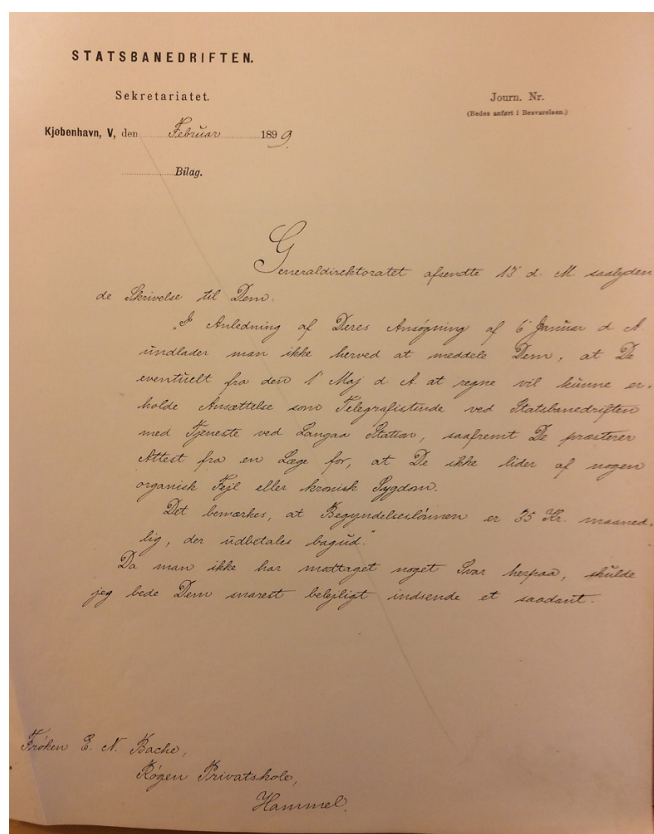
Kasserer i Overformynderiet. “

Hans Albert Kierrumgaard (1844-1929) var broder til Marie Sophie Amelie Bache (f. Kierrumgaard), der i 1864 giftede sig med Christian Peter Mathias Bache, broder til Carl Rømer Bache.

Emilie Nina opholdt sig, som skrevet i anbefalingen, nogle måneder efter faderens død, hos familien Kierrumgaard.

Det vil sige, at hun sandsynligvis er flyttet til Røgen i begyndelsen af 1898.

Hvorfor søgte hun stillingen som husbestyrerinde i Røgen? Jeg ved det ikke. Hun kom til Røgen i samme år som Caroline Henriette Jensen - og begge kom fra København. Kendte de hinanden? Måske fra Indre Mission? Det er en mulighed, men jeg har ingen facts til at underbygge denne hypotese.

I denne skrivelse fra Statsbanedriften, dateret februar 1899, fremgår det, at Emilie Nina Bache's ansøgning af 6. januar er imødekommet. " ... at De eventuelt fra den 1. Maj d. A. et regne vil kunne erholde Ansættelse som Telegrafistinde ved Statsbanedriften ved Langaa Staion ...

Skrivelsen er sendt til:

Frøken E. N. Bache

Røgen Privatskole, Hammel"

Emile Nina Bache opholder sig således kun godt et år i Røgen inden hun flytter til Langå.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
1	Anders Lunde Nielsen	K. 26/867	9	Folketide	Lange				Anders Lunde Nielsen	2820	Statsbanerne
2	Anders Lunde Nielsen	K. 26/867	9						Anders Lunde Nielsen		
3	Anders Lunde Nielsen	K. 26/867	9						Anders Lunde Nielsen		
4	Anders Lunde Nielsen	K. 26/867	9						Anders Lunde Nielsen		
5	Anders Lunde Nielsen	K. 26/867	9						Anders Lunde Nielsen		
6	Anders Lunde Nielsen	K. 26/867	9						Anders Lunde Nielsen		

Fra Folketællingen 1901, Langaa sogn, Middelsom Herred, Viborg Amt.

Frk. Emilie Bache, K, født 17/11 1869, Folkekirken, flyttet til sognet i 1899 fra Røgend, Telegrafistinde ved Statsbanerne.

Emile Nina flytter således til Langaa, hvor hun opholdt sig i årene fra omkring 1875 til 1861-62, da faderen var stationsinspektør.

Emilie Nina Bache bliver gift med jernbaneassistent Niels Christian Frederik Nielsen, (f. 19. juli 1881 i Laasby), den 19. juli 1904 Linaa.

Ungkarl Niels Christian Frederik Nielsen, Jernbaneassistent af Struer, Søn af Kroejer Niels Nielsen og Hustru Kristiane Thomsine Kristiansen af Salten og født i Laasby By og Sogn 19. juli 1881 23 Aar.	Pige Emilie Nina Bache Telegrafistinde af Langaa, Datter af afdøde Kaptajn Carl Rømer Bache og Hustru Sophie Regina født Prytz og født på Vodroffsvej 11, Kjøbenhavn St. Johannes Sogn 17. November 1869 34 Aar.
--	--

Fra Kirkebogen Liaa sogn, Gjern Herred, Skanderborg Amt.

Ungkarl Niels Christian Frederik Nielsen, Jernbaneassistent af Struer, Søn af Kroejer Niels Nielsen og Hustru Kristiane Thomsine Kristiansen af Salten og født i Laasby By og Sogn 19. Juli 1881 - 23 Aar

Pige Emilie Nina Bache Telegrafistinde af Langaa, Datter af afdøde Kaptajn Carl Rømer Bache og Hustru Sophie Regina født Prytz og født på Vodroffsvej 11, Kjøbenhavn, St. Johannes Sogn 17. November 1869 - 34 Aar

De bosætter sig i 1904 i Struer og får 6 børn:

Ragna f. 19. november 1904, Kristiane Ruth f. 27. februar 1906, Ulla f. 12. marts 1907, Inga f. 17. september 1908, Ernst f. 16. januar 1911, Vita f. 19. juni 1912.

Tusebergvej										
2	1	Kiel Christian Frederik Nielsen	H	19/7 81	J	Folketiches	Leasby Stadshov Amt	1904	Lautaa	
		Emilie Nina Nielsen	H	17/6 69	G	---	Ljodalen	04	4	
		Ragna Nielsen	H	17/4 04	U	---	Gruder	-	-	
		Christiane Rith Nielsen	H	22/2 06	U	---	---	-	-	
		Ulla Nielsen	H	13/3 07	U	---	---	-	-	
		Inga Nielsen	H	17/2 08	U	---	---	-	-	
		Preng	H	16/7 11	U	---	---	-	-	
		Germine Petrea Nielsen	H	7/5 91	U	---	---	-	-	
N		Johanne Portefee Bahmann	H	11/9 82	G	Kæmfor Frederiksborg	Viborg	1880	Amundsen	
N		Apel Portefee Bahmann	H	22/5 07	U	---	Amundsen	1882	04	
N		Carl Prütz Bahmann	H	7/3 08	U	---	---	-	-	

De er ifølge Folketællingen bosat i Amerika.

Amirita
-oo-
-oo-

Vi forlader nu Emilie Nina Bache for at rette blikket mod:

Sophie Alexandra Bache

I Folketællingen fra 1901 ses det, at forskolelærerinde Caroline Henriette Jensen har et plejebarn, Sophie Alexandra Bache (se Årsskriftet for 2014), der er kommet til Røgen i år 1900. Hvem var hun og hvorfor kom hun til Røgen?

Sidste spørgsmål mener jeg nu må besvares med, at storesøster Emilie Nina boede i Friskolen sammen med Caroline Henriette Jensen. Hvor Sophie Alexandra har boet efter forældrenes død i 1897 ved jeg ikke - måske hos nogle i familien - men Emilie Nina har sikkert ment, at Caroline Henriette Jensen i Røgen kunne give hende en god opvækst. Og for Caroline Henriette var det en mulighed for at få et barn. Det forholdt sig

nemlig sådan, at en forskolelærerinde måtte se frem til et ret isoleret liv på landet - ægteskab og børn kunne der naturligvis ikke være tale om.

Som nævnt i Årsskriftet for 2014 blev Sophie Alexandra født i Struer i den 2. juni 1890 - døbt i Gimsing Kirke den 13. juli 1890.

Hun bliver elev i Friskolen. På Arkivet i Farre findes den gamle klasseprotokol fra Friskolen.

<u>Qvarte Klasse. 14 Børn</u>		
		varimeret.
13 ³ / ₄	Elizabeth Jensen.	17 ¹ / ₈ 96 Schleims
13	Mette Marie Bak.	28 ¹ / ₅ 96 do
11 ³ / ₄	Mette Marie Bak.	28 ¹ / ₅ 90 do.
11	Kristine Pedersen.	14 ¹ / ₈ 92 do
11	Rigmor Tjør.	17 96 Grash
10 ¹ / ₂	Barbara Tisker.	37 95 Schleims
9 ³ / ₄	Sophie Bache.	
9 ³ / ₄	Ine Bak.	37 95 Schleims
13 ³ / ₄	Sage Jensen	22 ¹ / ₈ 91 Nicolajen
13 ¹ / ₂	Alfred Løkeny	28 ¹ / ₅ 90 Ditzel
13 ¹ / ₂	Pear Pedersen.	28 ¹ / ₅ 91 do
13 ¹ / ₂	Pear Gejlund.	28 ¹ / ₈ 90 do
12 ¹ / ₂	Sage Bak.	13 ¹ / ₇ 88 do
10	Hans Hørgaard.	5 ¹ / ₈ 96 Schleims

Klasseprotokol for Røgen Friskole.

Sophie Bache 9 ³/₄ år gammel. Da hun er født 2. juni 1890 må hun altså være kommet til Røgen i starten af år 1900

Eldste Klasse.		Alder	Vaccin
Mette Mori Bak.	13	28 1/5	90.
Rigmos Bjør.	12	8 1/2	96.
Sophie Bache.	11	8 1/4	97
Ane Bak.	11	3 1/4	95.
Hans Hørgård.	11	5 1/8	96.
Bibelhistorie: gl. Testamentet til David som Konge.			
Geografi: De fremmede Verdensdele.			
Danmarksh: Fra Svend Estridsen til Kristian 2den.			

Klasseprotokol for Røgen Friskole.

Sophie Bache 11 år gammel

Her kan man også se de fag de er blevet undervist i.

Bibelhistorie: gl. Testamentet til David som Konge.

Geografi: De fremmede Verdensdele.

Danmarksh: Fra Svend Estridsen til Kristian 2den.

Det undrer mig lidt er regning ikke nævnes

